

**ACTIVITATEA DEPARTAMENTELOR INSTITUTULUI
DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „ALEXANDRU PHILIPPIDE”
AL ACADEMIEI ROMÂNE
ÎN ANUL 2014**

În anul 2014, membrii Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide” au realizat activitățile prevăzute în planul de cercetare al Academiei, dar și unele suplimentare, desfășurate preponderent în cadrul câtorva proiecte de cercetare naționale sau internaționale. Aceste cercetări s-au materializat în publicarea de volume colective și de autor, articole, studii, note și recenzii, precum și în participarea la diverse colocvii, congrese și simpozioane naționale sau internaționale, unele organizate chiar de către Institutul nostru, facilitându-se astfel schimbul de idei, diseminarea rezultatelor activității de cercetare, precum și stabilirea de contacte cu lumea academică din țară și din străinătate. De asemenea, în paginile celor două reviste editate sub egida instituției noastre (acreditate și clasificate în categoria B de forurile abilitate) sunt publicate și lucrări ale altor specialiști români sau străini. Activitatea colectivului nostru, dar și a Asociației Culturale „A. Philippide”, poate fi urmărită în mod constant în „Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»”, cu apariții trimestriale, și pe site-ul www.philippide.ro.

Iată câteva dintre rezultatele activității din departamentele Institutului:

1. În anul 2014, membrii departamentelor Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide” au continuat cercetarea în cadrul proiectelor academice cu caracter fundamental și prioritar, de importanță națională, demarate anterior. Paralel, unii dintre cercetători au fost implicați și în alte proiecte de cercetare, cu finanțare extrabugetară.

1.1. În cadrul **Departamentului de lexicologie – lexicografie** (șef de departament, CS I dr. Gabriela Haja) s-a derulat, conform planificării pe anul în curs, proiectul prioritar *Tezaurul lexical al limbii române*, cu cele două teme de cercetare: *Dicționarul limbii române (DLR)*, serie nouă, *Litera C* (inclusiv varianta informatizată) și *CLRE. Corpus lexicografic românesc esențial*. Pentru prima temă de cercetare, s-a continuat activitatea de documentare și de redactare a porțiunilor repartizate; pentru cea de a doua temă, s-a reluat activitatea de scanare, prelucrare, segmentare a articolelor dintr-o serie de dicționare care fac parte din bibliografia

DLR, precum și de validare a intrărilor prin intermediul interfeței CLRE. Astfel, au fost realizate 5 377 de fișe, au fost scanate 85 062 pagini de dicționar, la care se adaugă 3 724 de pagini din alte izvoare bibliografice, au fost prelucrate 9 200 de pagini și au fost validate 12 415 intrări. De asemenea, au fost prelucrate 83 de titluri, totalizând 56 909 pagini, parțial indexate în Biblioteca digitală a DLR; fișierului electronic al DLR. *Litera C* i s-au adăugat 560 de fișe; au fost validate și aliniate 54 649 de cuvinte-titlu din colecția de dicționare CLRE. Au fost prelucrate 64 de volume cuprinzând lucrări lexicografice, parțial indexate în Biblioteca digitală a DLR; au fost validate și aliniate 127 599 cuvinte-titlu din colecția de dicționare CLRE. La unele dintre aceste activități (scanare, validare) colaborează și cercetători voluntari.

A continuat activitatea de îmbogățire a bibliotecii DLR (cu circuit închis), începută anul trecut; în prezent, biblioteca depozitează peste 2 000 de volume în format digital; pentru 250 de titluri au fost înregistrate anul acesta datele bibliografice, potrivit noii bibliografii.

1.2. La Departamentul de dialectologie și sociolingvistică (șef de departament, CS II dr. Florin-Teodor Olariu) s-au finalizat pregătirea tehnică a materialului din caietele de anchetă și activitățile de proiectare a volumului al V-lea din seria NALR–*Moldova și Bucovina*, prin evaluarea materialului din arhivă și repartizarea lui preliminară, în funcție de criteriul variabilității tipologice, în categoriile reprezentate de hărți, respectiv de textele de tip material necartografiat (MN). Au fost demarate operațiile vizând selecția (brută) a hărților interpretative și sintetice (100 de hărți din totalul de 162) și a hărților sintetice finale (8 hărți); s-au identificat zonele de corelare cu materialul iconic și enunțativ din volumele de texte dialectale din seria respectivă. S-au început operațiile de introducere în baza de date și redactarea conținuturilor aferente volumului în lucru pentru un număr de 20 hărți și 40 de texte de tip material necartografiat. Paralel, materialul respectiv a fost fișat pentru indicele de cuvinte și forme.

1.3. La Departamentul de toponimie (șef de departament, CS I dr. Vlad Cojocaru), la tema *Micul dicționar toponimic al Moldovei, structural și etimologic*, partea a 2-a, *Toponime descriptive*, s-a efectuat documentare geografică și istorică, operație din care au rezultat cca 16 000 de fișe. S-a continuat documentarea pentru articole în vederea identificării problemelor. Paralel, s-a lucrat pentru completarea informației la volumul *Tezaurul toponimic al României. Moldova, III. Dicționarul toponimic al bazinului superior al Moldovei*. S-a realizat completarea bibliografiei și a documentării (cca 5 000 de fișe) și au fost redactate cca 225 de pagini.

1.4. La Departamentul de istorie literară (șef de departament, CS I dr. Ofelia Ichim) s-a continuat lucrul la ediția a II-a a *Dicționarului general al literaturii române* (DGLR II). Au fost actualizate o parte din articolele proprii publicate în prima ediție a DGLR și s-a lucrat la noi articole despre autori și periodice. S-au rezolvat problemele apărute în urma reviziei unui set de articole

despre periodice redactate pentru ediția a doua a DGLR de cercetătorii de la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca și au fost rezolvate observații punctuale rezultate din revizia periodicelor redactate la același Institut. S-au făcut listele de verificări și completări la articolele de la literele A–C. A început revizia articolelor despre autori din volumul D–G.

A început lucrul la noua temă de plan a Departamentului, *Enciclopedia scrierilor memorialistice românești*. În acest scop au fost fișate mai multe instrumente de lucru, respectiv dicționare și enciclopedii, pentru alcătuirea unei prime liste cu articole de redactat, s-a continuat colectarea de informații bibliografice și s-au redactat articole într-o primă formă.

1.5. Departamentul de etnografie și folclor (șef de departament, CS II dr. Adina Ciubotariu) a continuat sistematizarea și analiza documentelor din arhivă, în vederea redactării lucrărilor *Arhitectura țărănească din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (Adina Ciubotariu) și *Credințe și practici populare asociate obiceiurilor de iarnă din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (Ioana Repciuc). De asemenea, au fost identificate și înregistrate documente foto în Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei.

2. Principalele publicații

2.1. Volume reprezentând valorificarea temelor din planul de cercetare:

– Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Adrian Turculeț și Luminița Botoșineanu, Doina Hreapcă, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina*, vol. al IV-lea, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, LXX + 366 p.

– Dragoș Moldovanu, Daniela Butnaru, Dinu Moscal, Ana-Maria Prisacaru, Vlad Cojocaru, *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. II, *Mic dicționar toponimic al Moldovei (structural și etimologic)*, partea 1, *Toponime personale*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, LXX + 472 p.

– Ion H. Ciubotaru, *Obiceiurile funebre din Moldova în context național*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 764 p.

2.2. Publicații periodice și volume colective:

– „Anuar de lingvistică și istorie literară”, t. LIV, 2014, București, Editura Academiei Române (acreditat de Consiliul Național al Cercetării Științifice și clasificat B; <http://www.alil.ro/>).

– „Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»”, anul XV, nr. 1–4, 2014.

– „Philologica Jassyensia” (pentru detalii, vezi 8.2).

– *Integrare europeană/ identitate națională; plurilingvism/ multiculturalitate – limba și cultura română: evaluări, perspective (European Integration/ National Identity; Plurilingualism/ Multiculturalism – Romanian Language and Culture: Evaluation, Perspectives)*, Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim (eds). Volumul

include lucrările simpozionului internațional omonim, organizat de Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” (Iași, 25–26 septembrie 2013), Roma, Italia, ARACNE Editrice, Colecția „Danubiana”, 380 p., 2014, ISBN: 978-88-548-7812-9.

3. Pe lângă activitatea de plan, cercetătorii Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide” au publicat numeroase studii, articole și recenzii în diverse reviste de specialitate românești sau străine:

3.1. Cercetătorii departamentelor de lingvistică (lexicologie–lexicografie, dialectologie și toponimie) au publicat studii în următoarele reviste de profil și de cultură din țară: „Analele științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași”, Secțiunea IIIe, Lingvistică (Daniela Butnaru, Vlad Cojocaru, Mioara Dragomir, Stelian Dumistrăcel, Carmen Pamfil, Ana-Maria Prisacaru); „Analele Universității «Dunărea de Jos» din Galați” (Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă); „Anuar de lingvistică și istorie literară” (Daniela Butnaru, Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Eugen Munteanu, Ana-Maria Prisacaru, Elena Tamba); „Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»” (Gabriela Haja); „Convorbiri literare” (Stelian Dumistrăcel); „Cronica veche” (Stelian Dumistrăcel, Gabriela Haja); „Dacia literară” (Stelian Dumistrăcel); „Dialectologia et Geolingvistica” (Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu); „Dor de Basarabia” (Luminița Botoșineanu, Stelian Dumistrăcel); „Philologica Jassyensia” (Dinu Moscal); „Revue roumaine de linguistique” (Florin-Teodor Olariu); „Romanistika i balkanistika”, Skopje (Cristina Florescu); „Timpul” (Stelian Dumistrăcel, Gabriela Haja); „Ziarul de Iași” (Stelian Dumistrăcel).

De asemenea, au fost publicate studii și articole în diverse volume colective sau în volume cuprinzând lucrările unor manifestări științifice: *Communication, Context, Interdisciplinarity*, 3rd edition, coord. Iulian Boldea, Section: Language and Discourse, Târgu Mureș, „Petru Maior” University Press, 2014 (Marius-Radu Clim); *El noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques/ Names in daily life. Proceedings of the XXIV International Congress of ICOS on Onomastic Sciences*, Generalitat de Catalunya, 2014 (Daniela Butnaru, Vlad Cojocaru); *Integrare europeană/ identitate națională; plurilingvism/ multiculturalitate – limba și cultura română: evaluări, perspective (European Integration/ National Identity; Plurilingualism/ Multiculturality – Romanian Language and Culture: Evaluation, Perspectives)*, Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim (eds). Roma, ARACNE Editrice, Colecția „Danubiana” (Daniela Butnaru, Marius-Radu Clim, Vlad Cojocaru, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, Mădălin-Ionel Pătrașcu, Elena Tamba); *Ion Coteanu – In memoriam*, red. Gh. Chivu, Oana Uță Bărbulescu, Editura Universității din București, 2014 (Stelian Dumistrăcel); *Lexicografia de las lenguas románicas. Perspectiva històrica*. Volumen I, Edited by Félix Córdoba Rodríguez, Ernesto González Seoane, María Dolores Sánchez Palomino, De Gruyter, 2014 (Elena Tamba); *Lucrările celui de-al XV-lea Congres internațional de dialectologie* (Cluj-Napoca, 13–14 septembrie 2012),

Cluj-Napoca, Editura Argonaut-Scriptor, 2014 (Marius-Radu Clim, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu); *Negociaciones identitarias en contextos migratorios*, coord. Matilde Fernández Montes, Common Ground Publishing Espana, Madrid, 2013 (Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu); *Noms de villes et noms de champs. Actes de XIVe colloque d'onomastique Arras*, texte edité par Gérard Bodé et Michel Tamine, „Parlures”, 18–20, 2014 (Daniela Butnaru, Vlad Cojocaru); *Omagiu lui C. Dimitriu la 80 de ani*, coord. Aurelia Merlan și Rodica Nagy, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare” (Vlad Cojocaru, Elena Tamba).

Cercetătorii lingviști au valorificat rezultatele activității lor și prin tipărirea unor volume de autor **(a)**, editarea de volume sau colaborarea la editarea unor volume și traduceri **(b)**:

(a)

– Andrei Dănilă, Elena Tamba, *Dicționar ilustrat de cuvinte și sensuri recente*, în seria „Dicționarul elevului deștept”, București, Editura Litera, 2014, 288 p.

(b)

– *Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688. Pars VIII. Regum III, Regum IV*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014. Autorii volumului: Iosif Camară, Ana Catană-Spenchiu, Ana-Maria Gînsac (îngrijirea volumului), Mihai Moraru, Maria Moruz, Eugen Munteanu (coord.), Sabina Rotenștein, Elena Tamba, Mădălina Ungureanu, 542 p.

– Eugeniu Coșeriu, *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, versiune românească și indici de Eugen Munteanu și Ana-Maria Prisacaru, cu o postfață de Eugen Munteanu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, 262 p.

– *Receptarea Sfintei Scripturi, între filologie, hermeneutică și traductologie*, III – lucrările Simpozionului național *Explorări în tradiția biblică românească și europeană*, Iași, ediția a III-a, 30 mai – 1 iunie 2013. Editori: Eugen Munteanu (coord.), Iosif Camară, Sabina-Nicoleta Rotenștein, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2014, 414 p.

– *Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688. Pars XIV. Ieremia, Lamentationes Ieremiae*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014. Coordonator: Eugen Munteanu. Autorii volumului: Ana Catană-Spenchiu, Mioara Dragomir, Ana Maria Gînsac, Gabriela Haja, Eugen Munteanu, Sabina Rotenștein, Elena Tamba, Mihai Valentin Vladimirescu. Versiune informatizată: Vlad Sebastian Patraș, 642 p.

– *Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688. Pars XX. Sapientia. Ecclesiasticus. Susanna. De Belo sive Dracone Babylonico*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014. Coordonator: Eugen Munteanu. Autorii volumului: Iosif Camară, Ana Catană-Spenchiu, Ana Maria Gînsac, Octavian Gordon, Maria Moruz, Eugen Munteanu, Lucia-Gabriela Munteanu,

Mihaela Paraschiv, Mădălina Ungureanu. Versiune informatizată: Vlad Sebastian Patraș, 632 p.

– Gabriela Haja (ed.), *Al. Andriescu – 88*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 542 p.

3.2. Membrii departamentelor de istorie literară și de etnografie și folclor au publicat studii, articole și recenzii în periodice din țară și din străinătate: „Anuar de lingvistică și istorie literară” (Șerban Axinte, Adina Ciubotariu, Amalia Drăgulănescu, Sebastian Drăgulănescu, Ioana Repciuc); „Caiete critice” (Bogdan Crețu); „Contemporanul” (Bogdan Crețu); „Convorbiri literare” (Victor Durnea); „Cronica veche” (Victor Durnea); „Cultura” (Șerban Axinte); „Intertext” (Amalia Drăgulănescu); „Journal for the Study of Religions and Ideologies” (Ioana Repciuc); „Memoria etnologica” (Adina Ciubotariu); „Metaliteratura” (Șerban Axinte); „Mozaicul” (Ioana Repciuc); „Observator cultural” (Șerban Axinte, Bogdan Crețu); „Poezia” (Amalia Drăgulănescu); „România literară” (Bogdan Crețu, Doris Mironescu); „Studii eminescologice” (Amalia Drăgulănescu, Sebastian Drăgulănescu); „Suplimentul de cultură” (Bogdan Crețu); „Symposion” (Amalia Drăgulănescu); „Zeitschrift für Romanische Philologie” (Ioana Repciuc)

Cercetătorii de la aceste departamente au publicat studii și articole în diverse volume colective sau în volume cuprinzând lucrările unor manifestări științifice: *Communication, Context, Interdisciplinarity*, 3rd edition, coord. Iulian Boldea, Section: Language and Discourse, Târgu Mureș, „Petru Maior” University Press, 2014 (Amalia Drăgulănescu); *Dicționarul general al literaturii române: canon și identitate culturală*, coord. Laurențiu Hanganu, București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2014 (Doris Mironescu); *Integrare europeană/ identitate națională; plurilingvism/ multiculturalitate – limba și cultura română: evaluări, perspective (European Integration/ National Identity; Plurilingualism/ Multiculturality – Romanian Language and Culture: Evaluation, Perspectives)*, Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim (eds.), Roma, ARACNE Editrice, Colecția „Danubiana” (Adina Ciubotariu); „International Journal of 7 Literature and Arts” (peer-reviewed), vol. 2, issue 2 (*Discourses of Militarization and Identity: Literature and Conflict*), 2014 (Amalia Drăgulănescu); *Perspective asupra textului și discursului religios*, volum îngrijit de Ioan Milică, Emanuel Gafton și Sorin Guia, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013 (Ioana Repciuc); *Text și discurs religios*, Sibiu, nr. 6, 2014 (Amalia Drăgulănescu).

Activitatea publicistică a unor cercetători ai departamentelor menționate s-a concretizat și prin tipărirea unor volume de autor **(a)** ori prin editarea de volume **(b)**:

(a)

– Adina Ciubotariu, *Credințe despre naștere în contextul urban din Moldova. Memoria tradițională*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014.

– Ioana Repciuc, *Poetica descântecului românesc*, prefață de Sanda Golopenția, Craiova, Editura Aius, 2014.

(b)

– G. Ibrăileanu, *Opere*, vol. I și II, studiu introductiv de Eugen Simion, ediție de Victor Durnea, în colaborare, București, Academia Română. Fundația pentru Știință și Artă, 2014.

– C. Stere, *Publicistică*, vol. III (1910–1916), ediție de Victor Durnea, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014.

– Ovidiu Bîrlea, *Mică enciclopedie a poveștilor românești*, ediția a II-a, ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioana Repciuc, Craiova, Editura Aius, 2014.

4. Cercetătorii din cadrul departamentelor de lingvistică și, respectiv, de literatură au participat la simpozioanele și colocviile organizate de Institutul „Alexandru Philippide” sau la manifestări științifice desfășurate sub egida altor instituții.

4.1. Institutul „Alexandru Philippide” și Asociația Culturală „A. Philippide” au organizat tradiționala manifestare științifică internațională anuală dedicată limbii și literaturii române, privite atât din perspectivă filologică, cât și în context larg cultural. Astfel, în perioada 17–19 septembrie 2014, s-a desfășurat Simpozionul internațional cu titlul *Limba și cultura română: abordări interne și perspective externe*.

4.2. În anul 2014, Institutul nostru, în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” sau cu alte instituții, a organizat și alte manifestări științifice:

– *Seminarul de semantică și lexicologie*, Iași, 16 ianuarie 2014;

– Simpozionul național *Toponimia între istorie, geografie și lingvistică*, Iași, 23 ianuarie 2014;

– Simpozionul internațional *Explorări în tradiția biblică românească și europeană*, ediția a IV-a, 8–10 mai 2014;

– Workshop-ul *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, Iași, 15–16 mai 2014;

– Simpozionul național *Repere peste timp: Mihai Eminescu, Veronica Micle, Ion Creangă – 125 de ani de la moarte*, Iași, 6 iunie 2014;

– Conferința *Resurse lingvistice și instrumente pentru prelucrarea limbii române*, Craiova, 18–19 septembrie 2014.

4.3. Cercetătorii lingviști din departamentele de lexicologie–lexicografie, dialectologie și toponimie au susținut numeroase comunicări la următoarele simpozioane, congrese, conferințe, ateliere, dezbateri de profil, din țară și din străinătate:

– *Seminarul de semantică și lexicologie*, Iași, 16 ianuarie 2014 (Dinu Moscal, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Laura Manea, Elena Tamba);

– Simpozionul național *Toponimia între istorie, geografie și lingvistică*, Iași, 23 ianuarie 2014 (Daniela Butnaru, Vlad Cojocaru, Laura Manea, Ana-Maria Prisacaru, Elena Tamba);

- Conferința *The Schuman Centre for European Studies*, Iași, 21 februarie 2014 (Eugen Munteanu);
- Simpozionul internațional *Explorări în tradiția biblică românească și europeană*, ediția a IV-a, 8–10 mai 2014 (Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Gabriela Haja, Eugen Munteanu, Elena Tamba);
- Workshop-ul *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, organizat de Departamentul de lexicologie – lexicografie, Iași, 15–16 mai 2014 (Marius-Radu Clim, Gabriela Haja, Eugen Munteanu, Mădălin-Ionel Pătrașcu, Elena Tamba);
- Simpozionul internațional *Centenarul poetului erou Ion Țugariu*, Tăuții-Măgherăuș, 13–15 iunie 2014 (Gabriela Haja);
- *Seminarul de semantică și lexicologie* al Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”, 11 iunie 2014 (Dinu Moscal, Luminița Botoșineanu);
- Manifestarea *Rumaeniens Tagen an der Friedrich-Schiller-Universitaet*, Jena, 26–27 iunie 2014 (Eugen Munteanu);
- Simpozionul internațional *Limba și cultura română: abordări interne și perspective externe*, Iași, 17–19 septembrie 2014 (Luminița Botoșineanu, Daniela Butnaru, Marius-Radu Clim, Vlad Cojocaru, Stelian Dumistrăcel, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Doina Hreapcă, Dinu Moscal, Eugen Munteanu, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, Ana-Maria Prisacaru, Elena Tamba);
- Acțiunea COST IS 1305. *ENel: European Network of e-Lexicography*. Group 4 Meeting: Bolzano, Italia, 19–20 iulie 2014 (Gabriela Haja);
- Conferința internațională *Communication, context, interdisciplinarity*, 3rd edition, Târgu Mureș, 23–24 octombrie 2014 (Marius-Radu Clim);
- Conferința *Arta discursului public și discursul public al artei*, organizată de Centrul pentru Studii în Comunicare de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, 31 octombrie 2014 (Stelian Dumistrăcel);
- Cel de-al 14-lea Colocviu internațional al Departamentului de lingvistică al Facultății de Litere (Universitatea din București), *Variația lingvistică: probleme actuale*, București, 28–29 noiembrie 2014 (Cristina Florescu, Dinu Moscal);
- Sesiunea lunară de comunicări a Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași (Eugen Munteanu, Elena Tamba).

4.4. Cercetătorii din departamentele de istorie literară și de etnografie și folclor au susținut comunicări și la diferite simpozioane, congrese și conferințe de profil din țară:

- *Tradiția Mărțișorului – ieri și azi*, Muzeul Unirii, Iași, 1 martie 2014 (Adina Ciubotariu);
- Simpozionul național *Artur Gorovei – 150 de ani de la naștere*, Fălticeni, 13 februarie 2014 (Bogdan Crețu);
- *Seminarul de semantică și lexicologie* al Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași, 11 iunie 2014 (Bogdan Crețu, Ioana Repciuc);

- Colocviul internațional *Dicționarul general al literaturii române: canon și identitate culturală*, organizat de Academia Română și Institutul de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu”, București, 25 aprilie 2014 (Bogdan Crețu);
- Conferința națională cu participare internațională *40 de ani de la înființarea Seminarului de neogreacă*, organizată de Fundația pentru Promovarea Culturii Balcanice și Europene, Lectoratul de neogreacă din cadrul Facultății de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Societatea de Studii Clasice din România și Ambasada Greciei la București, 12 mai 2014 (Amalia Drăgulănescu);
- Conferința *Credințe și ritualuri magico-religioase în societatea românească actuală*, Iași, 23 mai 2014 (Adina Ciubotariu, Ioana Repciuc);
- Simpozionul internațional *Limba și cultura română: abordări interne și perspective externe*, Iași, 17–19 septembrie 2014 (Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Bogdan Crețu, Adina Ciubotariu, Sebastian Drăgulănescu, Ofelia Ichim, Amalia Drăgulănescu, Ioana Repciuc);
- Conferință la Universitatea Populară de Vară „C. Stere”, organizată de Institutul Cultural Român de la Chișinău, Soroca, 19 iunie 2014 (Victor Durnea);
- Simpozionul *ASTRA și românii. Memorie istorică și realități contemporane*, Iași–Chișinău, 30 octombrie 2014 (Victor Durnea);
- Colocviul interdisciplinar *Limbajele estetice și umanoarele*, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 22 octombrie 2014 (Doris Mironescu);

5. Prof. univ. dr. Eugen Munteanu a condus teze de doctorat, finalizate în această perioadă (și susținute la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași): *Receptarea operei lui Horatius în cultura română*, realizată de doamna Carmen Aștefanei (16 octombrie 2014); *Receptarea operei lui Ovidius în cultura română*, realizată de doamna Dorica Coca (17 octombrie 2014); *Structuri lingvistice și artistice în cărțile populare românești (secolele al XVII-lea – al XVIII-lea)*, realizată de doamna Gina Nimigean (16 decembrie 2014); *Resurse lingvistice pentru prelucrarea limbajului natural*, realizată de domnul Cenel-Augusto Perez (17 decembrie 2014).

Au făcut parte din comisii de referenți pentru susținerea unor teze de doctorat (susținute, cu excepții care au fost consemnate ca atare, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași):

- Gabriela Haja: *Ficțional și non-ficțional în proza Ninei Berberova*, elaborată de Diana-Irina Radu, sub coordonarea științifică a prof. univ. dr. Viorica S. Constantinescu (20 septembrie 2014); *Valențe ale personajului feminin în teatrul lui Eugen Ionescu și al lui Samuel Beckett*, elaborată de Simona Tamara Constantinescu, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Anca-Maria Rusu, la Universitatea de Arte „George Enescu”, Facultatea de Teatru, Iași (17 octombrie 2014); *Portret de grup. Dramaturgi români din Basarabia ultimelor două decenii – texte și spectacole*, elaborată de Rodion Ghilaș, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Sorina Bălănescu, la Universitatea de Arte „George Enescu”, Facultatea de Teatru, Iași (7 noiembrie 2014); *Resurse lingvistice pentru prelucrarea*

limbajului natural, elaborată de Ceneal-Augusto Perez, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Eugen Munteanu și a prof. univ. dr. Dan Cristea (17 decembrie 2014);

– Remus Zăstroiu: *Opera lui E.T.A. Hoffman. Deschideri către gândirea modernității*, elaborată de Andreea Scrumeda, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Andrei Hoișie (12 septembrie 2014);

– Luminița Botoșineanu: *Structuri lingvistice și artistice în cărțile populare românești (secolele al XVII-lea – al XVIII-lea)*, realizată de doamna Gina Nimigean, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Eugen Munteanu (16 decembrie 2014);

– Eugen Munteanu: *Die Literatur aus Deutschland und Oesterreich in den deutschsprachigen Zeitungen aus Czernowitz 1918–1933*, realizată de doamna Nora Chelaru, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Andrei Hoișie (16 decembrie 2014).

6. Activitatea cercetătorilor de la Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippipe” se bucură de o receptare favorabilă în mediile culturale și științifice din țară și străinătate.

6.1. „Anuarul de lingvistică și istorie literară” se află în relații de schimb internațional cu 21 de reviste și cu instituții științifice din 23 de țări din Europa, America de Nord și America de Sud.

6.2. Cercetătorii Institutului au participat la diverse evenimente științifice și culturale și au colaborat cu instituții din țară și străinătate:

– Adina Ciubotariu a acordat consultanță științifică și a participat la interviuri pe diverse teme de specialitate în cadrul emisiunii *Tradiții*, de la Radio Iași;

– Începând din luna februarie, Adina Ciubotariu este membră în Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, din cadrul Ministerului Culturii;

– Marius-Radu Clim, Gabriela Haja și Elena Tamba participă la întâlnirile săptămânale ale grupului NLP de la Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

– În perioada 8–9 aprilie 2014, Marius-Radu Clim, Gabriela Haja, Mădălin-Ionel Pătrașcu și Elena Tamba au organizat, în cadrul activității „Școala altfel” din programul propus de Academia Română, Filiala Iași, pentru *Science Festival*, o serie de întâlniri cu elevi de liceu, pentru a le prezenta elemente din istoria lexicografiei românești și universale, precum și metodele de lucru, folosite la redactarea dicționarelor;

– Amalia Drăgulănescu a făcut parte din comitetul de organizare a Conferinței omagiale *40 de ani de la înființarea Seminarului de neogreacă*, conferință națională cu participare internațională, organizată de Fundația pentru Promovarea Culturii Balcanice și Europene, Lectoratul de Neogreacă din cadrul

Facultății de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Societatea de Studii Clasice din România și Ambasada Greciei la București;

– Prof. univ. dr. Stelian Dumitrăcel susține rubrica săptămânală *Lingvistică pentru toți* la „Ziarul de Iași” (articole de cultivare a limbii și de pragmatică a comunicării);

– Prof. univ. dr. Stelian Dumitrăcel a fost cooptat în colegiul de redacție al publicației „Timpul” (serie nouă);

– Prof. univ. dr. Stelian Dumitrăcel a fost președintele juriului pentru acordarea premiilor la concursul „Cui i-e frică de limba română?”, eveniment de promovare a folosirii limbii române corecte, organizat de Fundația „Iași – Capitală Culturală Europeană”, concurs finalizat pe data de 31 august 2014;

– Cristina Florescu și Elena Tamba au participat la cea de-a II-a Școală de vară franco-germană în etimologie romanică (30 iunie–4 iulie, ATILF, Nancy, Franța); Cristina Florescu a susținut o prelegere (curs: *Le Roumain*) și i-a îndrumat pe participanți (în cadrul unor seminarii practice) privind redactarea a treizeci și opt de articole DĒRom (cf. <http://www.atilf.fr/DERom> rubrica *Actualités et historiques*);

– Gabriela Haja a fost membru în două comisii de concurs pentru ocuparea unor posturi de conferențiar la Catedra de limbi clasice și romanice a Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, la specializarea limbă, literatură și civilizație italiană (19 februarie 2014), respectiv limbă și literatură latină (20 februarie 2014);

– Gabriela Haja a participat la două ediții ale emisiunii *Valori și atitudini*, la Radio Trinitas, unde a fost prezentat *Dicționarul limbii române* și alte dicționare elaborate sub egida Academiei Române (3 și 10 martie 2014);

– Gabriela Haja este membru în comisia tutorială pentru stagiul doctoral al drd. Daniela Gâfu; alături de Elena Tamba, ea face parte și din comisia tutorială pentru stagiul doctoral al drd. Mădălin-Ionel Pătrașcu (Facultatea de Informatică, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași);

– Prof. univ. dr. Eugen Munteanu a continuat activitățile de conducător de doctorat în filologie la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (12 doctoranzi activi);

– Prof. univ. dr. Eugen Munteanu a continuat, ca profesor-asociat, colaborarea la școala postdoctorală Graduiertenkolleg „Kulturelle Orientierungen und gesellschaftliche Ordnungsstrukturen in Südosteuropa”, în cadrul Universităților din Jena și Erfurt (finanțatori: Deutsche Forschungsgemeinschaft și landul Thuringia; director: prof. dr. Joachim von Puttkamer);

– Prof. univ. dr. Eugen Munteanu a participat, ca membru, la ședințele lunare ale Comisiei de Filologie a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) (cf. „Monitorul oficial”, nr. 640 din 7 septembrie 2012);

– În perioada noiembrie 2014–ianuarie 2015, Eugen Munteanu a fost invitat, în cadrul unui stagiu de cercetare, la Universitatea din Jena, ca cercetător științific asociat;

– Florin-Teodor Olariu a frecventat în luna decembrie 2014 *Programul de formare profesională*, coordonat de Autoritatea Națională pentru Calificări, obținând, în urma absolvirii cu notă maximă a cursului de specialitate, Certificatul de Manager de proiect (cod COR 242101);

– Elena Tamba a participat la două ediții ale emisiunii *Valori și atitudini*, la Radio Trinitas, unde a fost prezentat *Dicționarul limbii române* și alte dicționare elaborate sub egida Academiei Române (3 și 10 martie 2014);

– Elena Tamba a participat, pe data de 12 aprilie 2014, la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, la manifestarea dedicată omagierii profesorului C. Dimitriu, în cadrul căreia s-a lansat volumul *Omagiu lui C. Dimitriu la 80 de ani*, coord. Aurelia Merlan și Rodica Nagy, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 2013;

– O parte dintre cercetătorii Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide” au fost membri în echipa de cercetare a proiectului internațional Günther Holtus (coord.), *Handbuch der romanischen Linguistik/Manuel de linguistique romane* (coordonatori ai volumului dedicat limbii române – Eugen Munteanu și Wolfgang Dahmen), care include 35 de colaboratori din România, Germania, Austria, Spania și Italia.

7. În anul 2014 au vizitat Institutul reputații specialiști: prof. univ. dr. Sanda Golopenția (Brown University, Providence, SUA) și prof. univ. dr. Constantin Eretescu (Rhode Island School of Design, Providence, SUA), care au susținut comunicări științifice în cadrul Asociației Culturale „A. Philippide”.

8. Colaborarea dintre Asociația Culturală „A. Philippide” și Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”

8.1. Au fost publicate următoarele numere din revista „Philologica Jassyensia” (ISSN 1841-5377, ISSN online 2247-8353, ISSN-L 1841-5377): anul IX, nr. 2 (18)/2013; an X, nr. 1 (19)/2014; an X, nr. 1(19), supl./2014 (<http://www.philologica-jassyensia.ro/>), revistă acreditată CNCS în categoria B și înregistrată în bazele de date CEEOL, EBSCO, DOAJ, FABULA, ULRICHSWEB, GOOGLE ACADEMIC, MLA, THE LINGUIST LIST, PROQUEST.

9. Cecilia Maticiu, bibliotecar principal, a publicat articolele „*Underground-ul*” lui V. Makanin – o lume a libertății interioare, în volumul *Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2013, respectiv *Elemente de intertextualitate în Evgheni Oneghin*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, t. LIV, 2014, p. 165–180. De asemenea, a publicat volumul *Proza lui Aleksandr Soljenișin. Un document artistic al Gulagului*, prefață de Livia Cotorcea, Iași, Editura Institutul European, 2014, pentru care a obținut Premiul

literar pentru debut acordat de „Ziarul de Iași” pe anul 2014. La Simpozionul internațional *Limba și cultura română: abordări interne și perspective externe*, Iași, 17–19 septembrie 2014, a prezentat comunicarea *Călători români despre Rusia: două reportaje din prima jumătate a secolului al XX-lea*, iar la Simpozionul național cu participare internațională din cadrul manifestării *Zilele culturii ruse la Iași*, organizat de Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” și Ambasada Federației Ruse la București, Iași, 27–28 octombrie 2014, a vorbit despre *Aspecte ale eseisticii lui Evgheni Zamiatin*.

10. Premii și distincții

– Adina Ciubotariu a primit, în data de 19 decembrie 2014, Premiul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” al Academiei Române pentru cartea *Obiceiuri de naștere din Moldova. Tipologie și corpus de texte*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012, 416 p.

Nicoleta Borcea, Ioana Repciuc

